

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Quomodo & aliter fructus simul componi possint. Cap. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

in infitionis locum, quumque germina proferret, ex-
triusque cortice acris, & dulcis vnum profiluit germen,
quod eiusmodi mala protulerit. Vnde ita arte effici po-
terit, cui eiusmodi mala producere cordi fuerit.

Quomodo & aliter fructus simul componi possint.

G A P. V.

ALIVD quoque afferemus artificium, quo simul
fructus admisceri, & componi possint, ab antiquis
traditum, etsi mihi non solum difficile, sed impossibile
videatur. Sed quia hæc à grauiorib. viris descripta sunt,
referre non dedignabor, etsi mihi periclitanti experi-
entiæ non successerint, non ex hoc ansam diligentiori-
bus tollemus, quin experiantur; fortasse fortuna dili-
gentiæ fauebit. Modus erit, vt multa semina diuersa-
rum arborum, & fructuum vnà lacinijs colligantur, &
ferantur: nam ex omnibus simul enascentibus è multis
cauliculis vnà colligatis, ne diuelli, aut auelli possint, in
vnum coeant, & sic diuersos fructus arbor vna produ-
cet, & fructus vnus ex diuersis simul commistus erit.
Quod à Theophrasto fortasse edocti sunt, qui scripserit,
in palma serito bina iuxta composita semina, superque
totidem, omnia tamen prona. Germen enim non de
supinis, cauisq; partibus mittunt, sed è supernis, quater-
na melius coalescunt. Siquidem horum radices ample-
xu mutuo connexæ, in vnum ex cunctis caudicem, pri-
mo ortu promiscuo coeunt. Quod si verum esset, ma-
xima, & innumerabilia inde prouerent experimenta.
Igitur

Vt bacca simul discolores proueniant.

Si multæ bacca albae, nigrae, rubrae ve simul mistæ se-
rentur, ex varijs earum coliculis, si simul alligarentur, in
vnum coalitis, bacca nascentur bicolores. Plinius ab a-
uibus inuētum modum tradit, inquiens. Semine quo-
que inferere Natura docuit, raptim aurum fame deuo-
rato, solidoque & alui tepore madido, cum fecundo si-
mi medicamine abiecto in mollibus arborum lecticis,
& ventis sæpe translato in aliquas corticum rimas: Vn-
de vidimus cerasum in salice; platanum in lauro, Jau-
rum

rum in ceraso, & baccas simul discolorēs. Tradunt & monedulam condentem semina in thesauros cauernarum eiusdem rei præbere causas. Hoc eodem modo

Fici fructus ex parte albus, & rubidus fit.

Leontius huiuscemodi coitum ita molitur. Ficaria grana hac varietate nobilia, linteolo deligata ferunt, & quum res postularit, transferunt. Si velimus verò

Citry arbor diuersa poma ferat, diuersorumque saporum.

Nostrer Pontanus in suis hortis elegantissimè docet. Versus animi gratia huc afferemus:

*Qui diuersa quidem parua, sed semina in vna
Condat, & educens collo breuiore stiones
Subducatur, arcetq; manu, ac sub vincula cogat
Crescentes, hi tandem vno se stipite miscunt,
Atq; vno obducunt se cortice, ne ve flagella
Dilabi sinito, neu summa cacumina ventus
Dinellat, cera linito, aut diducat adulta,
Vngvine dum proprio corpus iunguntur in vnum,
Atq; operit lentum sub eodem cortice gluten,
Postquam alta steterit radice infossa, & opimum
Raptarit stirpes succum, mirabere poma
Plenaq; grataq; non vno tamen vna sapore.*

Vt pruni fructus, & mali medica commisceantur.

In nostris libris Agriculturæ non posse in vnum coire semina multis refragantibus vltro, citroq; rationibus iam abundè declarauimus, vt que iam scripserunt, non falsa solum, sed impossibilia iudicamus. Nobis vero hoc modo ita facere licuit. Quum essent pruni arbores tenerissimæ, & delicatissimæ propè conlitæ vtramque simul obuoluimus, vt solent, qui rudentes nectunt: loca contactus prius extima tunicula denudauimus, vt viuum viuo facilius cohæretet, dein philiris, vel vlmis tenuioribus, alijsve ad nexus molliculis & flexilibus leniter adstrinximus; vt hoc vinculo separationis libertas

demeretur, & si aliqua corporis pars non coiret eius laxitate, cuneolis adactis atretaretur, non tamen ita compressè, vt eas strangulet. Mox ablaqueatis radicibus firmum addidimus, frequenti imbre irrorando, vt his illecebris felicìus crescerent: sic aliquibus interiectis annis, vbi mutuo coalitu, velut vna arbor facta est, vbi maximè coierint, cacumina detruncauimus, circa quæ complura pullulabunt germina: quæ verò vidimus ex vtraq; compage exisse, reliquimus, cætera diremimus, tunc quales diximus dederunt fructus, præcipuæ venustatis, & commendationis. Vidimus in regum Neapolitanorum hortis, mala medica, quæ continuis irrigationibus opportunè iuantur, ramorum luxuria, & teneritate adeò simul cohesisse, vt vna arbor facta videtur, ex his fructus ex vtroq; compositos satis vidimus. Possumus & fictilibus vasculis non illepide idem efficere, nam in his consitas plantulas poterimus iugi rigatu fouere, & facilius in reliquis famulari. Idem in montibus accidisse vidimus, locis vdis & opacis, vt vbi se rangerent rami, illicò iungerentur, & discolors baccas produxissent. Si volumus

vt lactuca habeat in se apium, erucam, ocimum,

Et alia eiusdem generis. Caprinum, vel ouillum stercore accipito, & quantumuis parum sit, perforato, & induristrè euacuato, seminaq; dicta, aut quæcunq; velis in euacuata parte densè indito: & in profunditatē duorum palmorū deponito stercore, ac raro præsubstrato, deinde tenui terra aggesta, ac sensim aqua rigato, atque etiam vbi enatum fuerit semē, irrorato, assidue stercore inspargendo: & postquam in caulem excreuerint, multo plus diligentia adhibeto, nascetur que lactuca, cum iniectis simul seminibus concreta. Diligentius id monet Palladius. Si caprini stercoreis bacam subula subtiliter excauaueris, & in ea semen lactucæ, nasturtij, ocimi, erucæ, & radicis immiseris, & tunc inuolutam fimo bacam terra optimè culta breui serobe demerferis, raphanus nititur in radicem, cætera semina in summo, lactuca pariter mergente, profiliunt, singulorum sapore ser-

uato.

nato. Alij hoc ita assequuntur. Auulsæ lactuæ folia carpunt, quæ radicibus iuncta sunt, & in eisdem gradibus surculo punctis, præter raphanum, semina supradicta deponunt, ac fimo adlinunt; sic obruta iterum lactuca, prædictorum seminum caulibus ambietur. At si scire aues,

Flores quomodo discolorés nascantur

ex eodem principio. Si quis variorum eiusdem speciei florum semina linteola deligabit, & seret, ex eorū commistū nascuntur flores versicolores. Ita aiunt bellidunæ genera esse nata, qui & aureis, & per ambitum rubentibus, & rubescentibus foliis stipati visuntur: quin & alij ad eò versicoloribus folijs remissi, vt sericeos floccos referant.

Quomodo geminatus fructus fieri possit, Et alter intra alterum concludatur. CAP. VI.

ALTERA est etiam compositionis via, qua fructus vnà cõponi possint, non eo modo, quem supra recitauimus, scilicet quod pars vna vnus, altera alterius sit, in eodem fructu, vel quod eodem ramo duo, vel tres fructus diuersi cõspiciantur: sed fructus ab altero contineatur, vt verè geminatus sit, nos primi pferimus. Sed videam⁹ maiores nostros quomò id effecerint, & primò

Oleouua quomodo fit.

Diophanes docet oleam in vitem insertam fructum ferre elæostaphylon, hoc est, oleouam appellatum: Sed Florentinus libro vndecimo suorum Georgicorum ita memoriæ mandauit, si quis oleam in vitem inserat, nõ solum botryones vuarum, sed oliuam producet. Ergo propè terram vitem terebramus, & oleæ ramulum imponimus, simul vt à vite dulcedinem, simul vt ab humo vernaculum alliciat nutrimentum, vt tandem eius iucundiore cibo fruamur. Postremo si nondum gerentis viticulae sarmenta fructuaria transferantur, misturam progenitorum seruabunt. Porro fructus à promiscua parentum conditione insitoris vtriusq; nomen adoptauit, elæostaphylos Græcis dictus. Talem arborem se vidisse apud Marium Maximum perhibet.